

*Wielkanocne
tradycje
i*

zwyczaje

*Wielkanoc jest najstarszym
i najważniejszym
świętem chrześcijańskim.*

*Wielkanoc jest świętem ruchomym.
Może wypadać pomiędzy 21 marca
a 25 kwietnia.*

*Podczas soboru nicejskiego w 325 r.
ustalano, że Wielkanoc
obchodzić będziemy w pierwszą niedzielę po
wiosennej pełni Księżyca.*

W 1583 roku po wprowadzeniu kalendarza gregoriańskiego pojawiły się duże rozbieżności pomiędzy datą Wielkanocy obchodzoną w Kościele prawosławnym, a datą w Kościele katolickim. W Kościele prawosławnym Wielkanoc (Pascha) obchodzona jest według dat kalendarza juliańskiego.

Święta Wielkanocne poprzedza **Wielki Post**.
Trwa on 40 dni.

Zaczyna się od Środy Popielcowej nazywanej
również wstępną środą
lub Popielcem.

Wielki Tydzień

Wielki Tydzień to tydzień bezpośrednio poprzedzający Wielkanoc.

To czas przygotowań do świąt.

Wielki Tydzień rozpoczyna się Niedziela Palmowa.

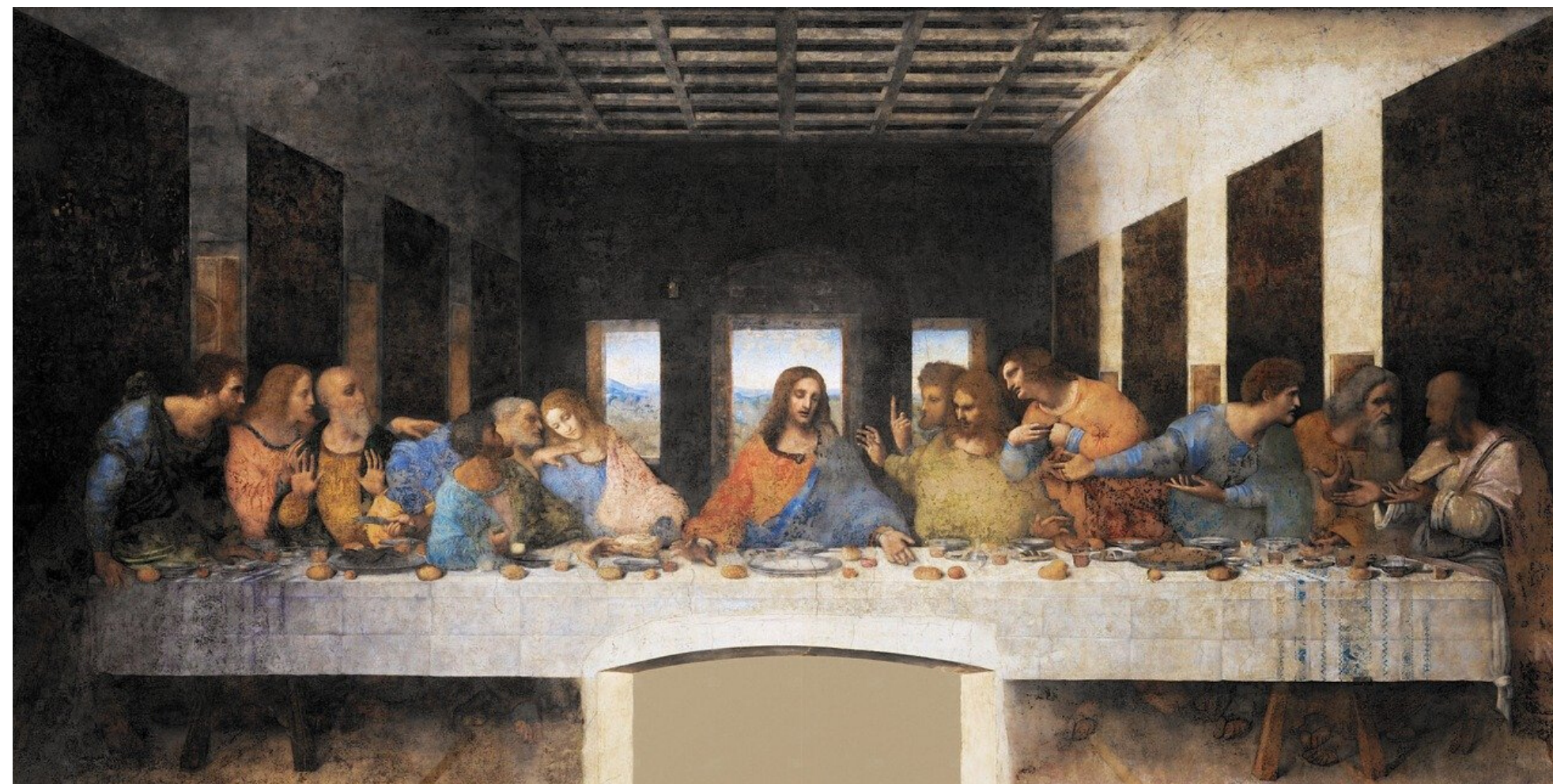
Ostatnie trzy dni
Wielkiego Postu:

Wielki Czwartek (wieczór),
Wielki Piątek, Wielka Sobota i Niedziela
Zmartwychwstania (poranek) znane są jako
Triduum Paschalne, kiedy to w kościele
chrześcijańskim odbywają się najważniejsze
wroczystości w ciągu całego roku.

Wielki Czwartek w Kościele katolickim jest obchodzony jako pamiątka ustanowienia przez Chrystusa sakramentów kapłaństwa i Eucharystii podczas Ostatniej Wieczerzy.

*Wielki Piątek
jest drugim dniem
Triduum
Paschalnego.
Dniem sądu,
meki i śmierci
Chrystusa.*

*Wielka Sobota,
to ostatni dzień
Triduum
Paschalnego, tuż przed
Niedzielą Wielkanocną.
W Kościele Katolickim dzień
ten jest dniem wyciszenia i
oczekiwania na przyjście
Chrystusa.*

Tradycyjnie
w Wielką Sobotę
dokonywany
jest obrzęd poświęcenia
pokarmów.
Pokarmy spożywane są
podczas śniadania w
Niedzielę Wielkanocną.

Czego nie może zabraknąć w koszyczku:

chleba — na pamiątkę cudownego rozmnożenia
chleba dokonanego przez Chrystusa na

pustyni,

jaj — symbolizujących nowe życie,

mięsa — na pamiątkę baranka paschalnego,

baranka – symbolizującego
zmartwychwstanie Chrystusa,
sol – mającej chronić od zepsucia,
chrzanu – oznaczającego siłę fizyczną,
domowych wypieków – symbolu
umiejętności i doskonałości.

*W Niedzielę Wielkanocną
cała rodzina wspólnie zasiada
do śniadania.*

*Wszyscy składają sobie
życzenia i dzielą się święconką.*

*Poniedziałek wielkanocny
(zwany też Lanym
Poniedziałkiem lub Smigusem – Dyngusem)*

*–
drugi dzień świąt Wielkanocnych.*

Zwyczajy wielkanocne:

- *palmy na szczęście* - różgi wierzbowe lub gałązki bukszpanu. Palemki się święciło i biło się lekko wszystkich domowników. Symbolizowała to całoroczne szczęście.
- *porządki świąteczne* - symbolizują wymiatanie z mieszkania zimy, jak również zła i choroby.

- *topienie Judasza* - zwyczaj, który kiedyś obchodzony był w Wielką Srodę. Chłopcy robili kukłę ze starych ubrań i słomy, którą wrzucano do stawu. Wymierzanej w ten sposób sprawiedliwości stawała się zadość.
- *pagrzeb żuru* - w ostatnie dwa dni postu robiono "pagrzeb żuru" - wylewano wielkie gary żuru na ziemię.

- *wieszanie śledzia* - dawniej "wieszano" rybę, przybijając ją do drzewa. Była to kara za to, że śledź przez sześć niedziel "wyganiał" z jadłospisu mięso.

- *święconka* - zwyczaj, który obchodzimy do dnia dzisiejszego. Koniecznym było poświęcenie pokarmów. Dawniej święcono również wodę.

Szukanie zajączka

Zwyczaj, który przywędrował do Polski z zachodu. Po wspólnym śniadaniu najmłodszy domownicy wychodzą na podwórko i szukają schowanych słodkości (zajączków, jajek).

"Walatka"

Zabawa wielkanocna, polegająca na tym, że dwie osoby stukają się ugotowanymi i kolorowymi pisankami. Wygrywa ta osoba, której jajko nie pęknie.

*Pisanki, pisanki, jajka malowane
Nie ma Wielkanocy bez barwnych pisanek
Pisanki, pisanki, jajka kolorowe
Na nich malowane bajki pisankowe
Na jednej kogucik, a na drugiej słońce
Smieją się z trzeciej laleczki tańczące
Na czwartej kwiatuszki, a na piątej gwiazdki
Na każdej pisance piękne opowiadki.*

„Pisanki” Krystyna Parnowska - Różecka

*Prezentację przygotowała:
Magdalena Szreder*

